75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 59. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го БЕРЕЗНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 28, 1968 No. 59. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 27 березня, 1968

В АМЕРИЦІ

БУДУЮТЬ МУЗЕЙ ІМІҐРАЦІЇ на островах Елліс і Свободи під Ню Йорком. Цей Музей на 25,000-стоповій площі оповідатиме історію іміґрації до ЗСА майбутнім поколінням. В Музеї Імґрації буде постійна виставка, що оповідатиме історію 16 мільйонів людей. Вона буде на острові Айленд. Виставка в частині Іміґраційного Музею, що буде на острові Свободи, оповідатиме відвідувачам про всю американську іміґрацію, в тому і про індіян, яких тут застали вже білі люди. Ця частина Музею має коштувати 3,500,000 дол. Частина має прийти з пожертв приватних осіб. Статую Свободи жертвувала цій країні Франція 4-го липня 1884-го року.

МІНІ ВІДПОВІДАЄ НА КРИТИКУ РУТЕРА. Голова Американської Федерації Праці - Конґресу Індустріяльних Організ. Джтрдж Міні, промовляючи на Конференції Спілки Будівельних Робітників у Вашинґтоні, вичисляв ті здобутки, якими може похвалитися ним очолювана організація, користуючися словами й фразами, яких вживає голова Автомобільних Робітників Волтер П. Рутер, коли критикує Міні за те, що нічого не робить. Він казав: „АФП - КІО занепадають, бережуть свій статус кво і не розвиваються та не збільшують свого членства". В дійсності, казав Міні, американські робітники мають найкращі заробітні платні, їхні діти найліпше одіті й найкраще відживлені, вони мешкають в пристойних домах. В 1964 році число АФП-КІО виносило 12,700,000, а в січні 1968 року воно збільшилося до 14,950.000.

ПРЕДСТАВНИК УРЯДУ ПУБЛІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЗСА д-р Деніел Горн стверджує, що число курців між особами у віці нижче 20-ох років зменшилося в порівнянні з попередніми роками. Податковий Уряд ствердив, що в місяцях грудні 1967 і в січні та лютому 1968 склади тютюнових виробів в магазинах зменшилися на 2.16 відсотка, порівнюючи з давнішим. Число курців зменшилося було зараз після того, як в 1964 році головний лікар ЗСА опублікував був звіт про те, що куріння цигарок спричиняє недугу пістряка легенів та інші недуги, в тому і недугу серця. Тепер значно зменшилося число курців у віці до 20-ох років, бо молодь зрозуміла, що куріння шкодить здоров'ю. Число курців в деяких вікових групах зменшилося на 9 - 10 відсотків. Д-р Горн каже, що куріння батьків має вплив на куріння їхніх дітей.

БІЛИЙ ДІМ У ВАШИНҐТОНІ ПІКЕТУВАЛИ студенти чотирьох університетів, прихильників президента Джансона. Звичайно пікетують Білий Дім ті, які критикують демократичний Уряд. Ці студенти, які підтримують політику Президента, були з трьох вашинґтонських університетів: Джорджтавнського, Американського і університету Джорджа Вашинґтона. Крім того до них приєдналися ще 10 студентів з Університету Теннессі. Вони носили транспаренти з такими написами: „Ми є з вами, пане Президенте"; „Ви ніколи не виглядали так добре, пане Линдон!" „Підтримуймо Джансона!"

У СВІТІ

НОВИЙ КОМАНДАНТ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРПУСУ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ГЕН. ЛЮНАРД Ф. ЧЕПМЕН, юн., заявив, що північним в'єтнамцям не вдасться вибити американців із Кесаню. Не зважаючи на безперервний ворожий вогонь, американські з'єднання в Кесані втримують свої позиції й одержують постійно потрібні для них харчові засоби й амуніцію з допомогою гелікоптерів. Якщо північнов'єтнамські комуністи хочуть здобути Кесань — заявив ген. Чепмен — то вони мусять спішитися, поки їх сприяють дощі і мряки, і поки настане добра погода й ударемнить їхні пляни."

В СССР ВИКИНУЛИ З КОМПАРТІЇ адвоката Бориса Золотухіна, колишнього оборонця Александра Ґінсбурґа, інтелектуала, якого засудили на 5 років в'язниці за збірання й проголошення на Заході судових матеріялів про процес проти Юлія Даніела і Андрея Сінявського. Разом з Золотухіном виключили з партії ще 5-теро інших осіб, всіх інтелектуалів.

24 КВІТНЯ ЗБЕРЕТЬСЯ У БУДАПЕШТІ нова конференція комуністичних партій, яка буде займатися вже безпосередньою підготовою великого комуністичного збіговища, що відбудеься в другій половині цього року у Москві. Вірогідно запросять на ту нараду до Будапешту комуністичні партії Юґославії і Румунії, але ще не відомо, чи вони і деякі інші візьмуть участь у підготові московського з'їзду, проти скликання якого вони принципово заявлялись. Московська конференція формально має займатись „єдністю" комуністичного міжнародного руху, але насправді скликана задля „засудження" китайських комуністів, як ніби розбивачів тієї єдности.

ЙОРДАНІЯ ВІДКИНУЛА НОВУ ПЕРЕСТОРОГУ збоку Ізраїлю, що стосувалась діяльности партизансько-терористичної арабської організації, яка буцім-то має свою головну кватиру і свій вишкільний табір на терені Йорданії. Ізраїльський прем'єр Леві Ешколь виголосив промову, в якій перестерігав Йорданію, що Йорданія нестиме „консеквенції" діяльности арабських терористів, якщо йорданські власті тієї діяльности не приборкають. Йорданський уряд покликався на одноголосне натаврування Ізраїлю Радою Безпеки Об'єднаних Націй резолюцією з минулої неділі за минулотижневий військовий наїзд Ізраїлю проти прикордонних осель на терені Йорданії.

МІЖ ФІЛІППІНАМИ І МАЛЯЙЗІЄЮ НАПРУЖЕНІ ВІДНОСИНИ внаслідку виявлення подробиць про вишкільний табір філіппінського війська на острівці Корреджідор: у тому таборі буцім-то вишколювано вояків для наїзду проти маляйзійської округи Сабах на острові Борнео. Ті обидві держави віддавна зголошували були свої претенсії до Сабаху. У тому військовому таборі вибух недавно бунт вояків внаслідку надзвичайно суворого таборового режиму. Команданта табору застрілили. Філіппіни заперечують, наче б ціллю того вишколювання вояків був маляйзійський Сабах, а тільки, що вишколювано вояків до партизанської війни проти комуністичних партизанів-терористів.

В СТОЛИЦІ ТАЙВАНУ (ФОРМОЗА) ТАЙПЕЙ судять двох американських пілотів, як спричинників катастрофи пасажирського джетового літака, яка сталася 16 лютого ц.р. і в якій згинуло 22 особи. Головному пілотові американської компанії Сівіл Ейр Тренспорт Стюартові Е. Девові загрожує кара 5 років ув'язнення, заступника директора летунських операцій Гю Г. Гікса можуть засудити на два роки тюрми.

ЗАПРИСЯЖЕННЯ НОВОГО УРЯДУ ПАНАМИ

Встановлений спеціяльним зібранням на президента Панами, замість дотеперішнього Марка А. Роблеса, Макс Дельваль (з правого боку) заприсягає одного із членів нового уряду.

В Панамі ґвардисти не допускають нового уряду до будинку парляменту

Панама. — Вже четвертий день триває урядова криза в Панамі, де в неділю 24-го березня Національна Асамблея вибрала нового президента Макса Дельвалля, який мав перебрати владу від президента Марка Робелеса, якого Асамблея засудила за порушення конституції та скинула з президентури. Дельваль найменував новий кабінет, але ґвардисти, які підтримують президента Роблеса, не пустили членів нового уряду до будинку парляменту. Так само не пустили до залі засідань членів Національної Асамблеї. Ґвардисти слізним газом та пострілами в повітря розганяють тисячі демонстрантів, які домагаються, щоб законно вибраний уряд міг перебрати владу. Командант Національної Ґвардії ґенерал бриґади Болівар Валларіно підтримує Роблеса. Він заявляє, що чекає на рішення Найвищого Суду, яке має статися 1-го квітня ц.р.

Айзенгавер гостро критикує тих кандидатів, які є проти війни у В'єтнамі

Ню Йорк. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер написав статтю до журналу „Рідер Дайджест", в якій гостро скритикував тих кандидатів на президента, які вимагають, щоб ЗСА відтягнули свої війська з В'єтнаму. Айзенгавер пише, що такі критики війни у В'єтнамі допомагають ворогові і спричиняють те, що неможливі є п е р еговори, щоб з честю закінчити війну, бо ворог сподівається, що американці припинять війну, не чекаючи на перемогу. Колишній президент заявив, що він не буде голосувати на такого кандидата, який домагається миру за всяку ціну у В'єтнамі. Айзенгавер не називав нікого по імені, але згадував одного „молодого сенатора ЗСА, який твердить, що американці воюють у В'єтнамі для своїх власних інтересів і тому ця боротьба, на думку цього сенатора, є еґоїстична і неморальна". Айзенгавер заявляє, що американці у В'єтнамі обороняють себе і інші вільні країни проти можливого панування комунізу у світі. Айзенгавер пише: „На мою думку було б дуже неморально, коли б ми не протиставилися тиранії тих, які явно виявляють свою ціль поневолити цілий світ, а в першу чергу ЗСА". Колишній президент стверджує, що цей молодий сенатор користується софістикою для своїх політичних, а не патріотичних цілей.

Сенат відмовився збільшити податки без зменшення бюджету

Вашинґтон. — 26-го березня Сенат не хотів схвалити законопроєкт про збільшення прибуткових податків без одночасного зменшення федеральних видатків. В цій справі Сенат мав голосувати 27-го березня. В Сенаті є більшість, яка признає, що для припинення інфляції і для підтримки вартости доляра треба збільшити податки. Але ця більшість заявляє, що вартість доляра скористає і з того, коли Федеральний Уряд зменшить свої видатки у фінансовому році 1969 до 180.1 більйона дол., це значить 6 більйонів менше, як Уряд домагався в січні цього року. Сенатор демократ із Ф л о р и д и Джордж А. Сматерс поставив внесок, щоб до законопроєкту про продовження податку від продажу авт та від телефонічних розмов, який кінчається 31-го грудня ц. р., додати проєкт про збільшення прибуткових податків. Цей проєкт підтримує і республіканець сенатор Джан Дж. Вілліямс із Делевару. Більшість республіканців підтримує цей проєкт. Сенат відкинув проєкт сенатора демократа з Луїзіяни Рассела Б. Лонґа, щоб до проєкту про збільшення податків не додавати застереження, що Уряд мусить зменшити бюджет.

Заступник ген. Вестморленда прибув до Вашинґтону на важливі наради

Вашинґтон. — Генерал Крейтон В. Абрамс, заступник команданта американських збройних сил у В'єтнамі, прибув в минулий вівторок до Вашинґтону й перевів того ж самого дня довгогодинні наради з президентом Джансоном та його найближчими дорадниками. Докладно не названо їх, але припускають, що це були в першу чергу секретар оборони Кларк М. Кліффорд і голова шефів об'єднаних штабів, ген. Ерл Вілер. Коли президент Джансон проголосив кілька днів тому, що найдалі 1 липня ц.р. відходить з свого становища ген. Вільям Вестморленд, який стане тоді шефом штабу Армії на місце генерала Гаролда Джансона, який у зв'язку з своїм віком переходить у стан спочинку, він не назвав ще наступника ген. Вестморленда. Загально припускали, що буде ним власне 54річний генерал Крейтон В. Абрамс, колишній командант танкового з'єднання у другій світовій війні. Не виключають, що генерал Абрамс нараджувався тепер у Пентаґоні і Білому Домі над зміною стратегії „шукай і винищуй", що її автором був ген. Вестморленд, та яка виявилася недоцільною, коли наприкінці січня ц.р. В'єтконґ великими силами заатакував коло 30 столиць південно-в'єтнамських провінцій, а північно-в'єтнамська реґулярна армія окружила Кесань і погрожує тому укріпленому американському таборові недалеко здемілітаризованої зони. Не є теж виключене, що наради з генералом Абрамсом стосувалися озброєння дальших 135.000 південно-в'єтнамських вояків та взагалі покращання військового виряду південно-в'єтнамської армії.

Понад 1,000 в'єтнамських вояків заатакували артилерійську станицю ЗСА

Сайгон. — Яких 800-1.200 північно-в'єтнамських вояків реґулярної армії заатакували один укріплений американський а р т илерійський пост в центральній частині Південного В'єтнаму, піддавши його перед тим важкому ракетному й мінометному бомбардуванню. А т акуючі йшли вперед з метачами вогню, ручними гранатами й автоматами. Атака йшла досвіта в минулий вівторок, коли ледви сутеніло. Цей артилерійський пост знаходиться за 250 миль на північний захід від Сайґону та за 19 миль на захід від міста Контум. Атакуючі, що їх було приблизно три курені реґулярного війська, встигли перерізати зовнішні дротяні загороди. Гелікоптерами підвезено кількасот піхотинців в допомогу оборонцям. Після кількагодинного в а ж кого бою відперто напасників, які залишили на бойовищі 135 трупів. Згинуло 19 американців і 51 був ранений. Також в околиці великої американської бази в Плейку і в районі дельти ріки Меконґ були бої, внаслідку яких ворог потерпів поважні втрати в людях. В наскоку В'єтконґу на американську панцерну колону, яка посувалась за 28 миль на північний захід від С а й ґ о н у, брали участь також 6 жінок. Три з них згинули. Комуністи взагалі залишили на бойовищі в тій сутичці 46 убитих. Шість к о м у н і сток-жінок йшли в першому ряді атакуючих партизанів. Коли з американських п а нцерних возів посипався град куль із скорострілів — лави атакуючих подались в розтіч.

Тим часом південно-в'єтнамський президент Нгуєн Ван Тіє звільнив дальших 4 провінційних голов. З-посеред всіх 44-ох провінційних шефів - командантів звільнено вже 12 за недбальство і корупцію.

Східня Німеччина переведе комедію плебісциту над новою конституцією

Берлін. — Східньо-німецький уряд проголосив, що 6 квітня ц. р. відбудеться плебісцит над текстом нової конституції, яка створює „соціялістичну державу німецької національности". За твердженням німецьких комуністів, від початку лютого ц. р. відбулося вже аж 650.000 зборів і віч — мабуть по різних фабриках і майстернях, в яких взяло участь 6 мільйонів німців; всіх мешканців Східньої Німеччини є 17 мільйонів. „Плебісцит" у Східній Німеччині — це, очевидно, нова комуністична комедія, бо в тій насправді підсовєтській зоні Німеччини існує тільки одна леґальна комуністична партія і комуністичний режим не визнає явної опозиції. Однак східньо-німецький уряд рішився, мабуть, проголосити „плебісцит", щоб назверх виявити „також демократичність" у зв'язку з демократично-ліберальною течією в Чехословаччині. У тій „новій" конституції, тексту якої ще не оприлюднено, знаходиться буцім-то постанова про можливість з'єднання обох частин поділеної Німеччини, якщо Західня Німеччина стане т а к о ж „соціялістичною", себто виречеться своєї волі й перейде на комуністичний лад, — що, очевидно, є нездійсненою мрією Москви й німецьких комуністів типу Вальтера Ульбріхта.

Тим часом у Західній Німеччині вирівняно розбіжності, які постали між соціял-демократами й християнськими демократами внаслідку постанов недавнього конґресу С о ц і я л - демократичної партії. Після кількагодинної конференції лідерів обох партій під проводом канцлера Курта Ґеорґа Кізінґера проголошено комунікат, що обидві партії продовжуватимуть урядовий бльок.

Комуністична Москва в наступі на організацію американських професорів

Вашинґтон (О'Меля). Концентрований наступ большевицької Москви на американський академічний світ завдав уже поважної шкоди і спричинив глибоку кризу в Американській Асоціяції Викладачів Східньоевропейських і Слов'янських Мов, (скорочено AATSEEL), яка об'єднує понад 700 професорів, доцентів і викладачів, серед яких майже 10% є українського походження. Взимку і весною минулого, 1967, року професор Гайдельберзького університету і голова Асоціяції викладачів російської мови й літератури в Західній Німеччині, д-р Анатолій Алітан, за підтримкою совєтських учених і політруків наукових закладів зорганізував т. зв. „Міжнародную Асоціяцію Преподавателей Русского Языка і Літератури" (скорочено МАПРЯЛ). Установчий конґрес МАПРЯЛ'у відбувся у вересні 1967 року. На конґресі було обрано керівні органи на чолі з совєтським академіком В. Віноґрадовим (президент) і проф. В. Костомаровим (ґенеральний секретар). Переважна більшість членів керівних органів походить із країн за залізною завісою. Крім цього, при асоціяції є ще окремий „постійний центр документації й інформації в Москві" (!). Офіційною і урядовою мовою є російська мова. Деякі керівники Американської Асоціяції Викладачів Східньоевропейських і слов'янських мов зуміли вманеврувати цю організацію в той МАПРЯЛ. Формально вони перепровадили референдум, який п о к а з а в жахливу наївність ще однієї групи американських професорів: за приступлення до МАПРІЯЛ'у висловилось 424 члени AATSEEL'у, а проти тільки 71! Серед цих 71-го члена є переважно виходці із країн, окупованих большевицькою Москвою, в тому числі й багато українців. Інформують, чимало визначних славістів, як наприклад, Ґлєб Струве і Гелен Якобсон, рішуче спротивились рішенню керівних органів AATSEEL'у. Вони домагаються перегляду постанови про вступ до МАПРЯЛУ. Обов'язком українських професорів, їхньої Асоціяції та академічних товариств і клюбів, а також наукових і репрезентаційних установ, є включитися в цю акцію і домогтися того, щоб відбити наступ комуністичної Москви на цьому відтинкові.

Конференція Українських Професіоналістів відбула наради

Ню Йорк. — (б.) В суботу, дня 16 березня ц. р. тут у приміщенні Українського Інституту Америки відбулося чергове засідання Конференції Українських Професійних Академічних Організацій, у якому взяли участь представники Т-ва Українських Інженерів Америки, Т-ва Українських Правників, Асоціяції У к р а ї н с ь к и х Університетських Професорів, Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Т-ва Українських Бібліотекарів, Спілки Українських Журналістів Америки та Українського Лікарського Товариства Північної Америки. Згідно з правильником Конференції провід її перейшов у цьому році від Т-ва Українських Інженерів Америки до УЛТПА, якого представник д-р С. Ворох проводив нарадами.

Конференція Українських Професійних Академічних Організацій від часу 9-го Конґресу УККА, на якому вона наново оформилася, — відбула вже декілька засідань, на яких представники всіх тих товариств, що об'єднують велике число професійно працюючих українських інтелектуалістів, — мали нагоду в спокійній і дружній академічній атмосфері у безпристрасний спосіб обмінятися думками та поглядами на тему різних дуже актуальних справ нашого громадського життя.

Також і на останньому засіданні було порушено та обговорено цілу низку важливих й актуальних справ, не оминаючи й таких, які під теперішню пору хвилюють а навіть і роз'єднують нашу громаду. Присутні виявили свої погляди та думки на тему сильних культурних процесів, які відбуваються тепер у духовій структурі поневоленого українського народу на рідних землях і виклику-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В РИМІ, ОСЕРЕДКУ ХРИСТИЯНСЬКОГО СВІТУ, ВИРОСТАЄ УКРАЇНСЬКИЙ ХРАМ СВ. СОФІЇ

Рим (Т. В.). — У цій столиці християнства вже від деякого часу здвигається перший український храм, церква св. Софії, яку будує первоієрарх Української Католицької Церкви, Блаженніший Верховний Архиєпископ і Кардинал Йосиф. Новий храм знаходиться на віа Боччеа 478, напроти здвигненого Верховним Архиєпископом Українського Католицького Університету св. Климентія. Ці дві будівлі межують з У к р а їнською Папською Малою Семінарією св. Йосафата, яку ведуть ОО. Селезіяни та в якій навчається 100 українських юнаків з різних країн Европи, як також ЗСА і Канади. Нова церква св. Софії будується в традиційному візантійсько - українському стилі, що нагадує першу церкву св. Софії в Києві, але включає також деякі модерні елементи. Церква вміщатиме 500 осіб, а під церквою буде велика заля. В Римі існує п'ять українських молитовниць при українських домах і установах, а церква св. Софії буде першою українською церквою і першою у візантійському стилі в цьому Вічному Місті. На фото: українська католицька церква св. Софії в Римі в будові.

Філядельфійська Округа УНС відбула наради, плянує нові акції й імпрези

Філядельфія. — Минулої неділі, 24-го березня 1968 р. тут, в приміщенні Спортового Клюбу „Тризуб" відбулися організаційні збори союзової Округи з осідком у Філядельфії, предметом яких були ювілейне відмічення 75-річчя „Свободи", яке відбудеться уже в суботу 6-го квітня при участи дуже популярних в Філядельфії подружжя - співаків Мацюків та ряд інших союзових й ширших громадських справ.

Збори відкрив й ними проводив голова округи гол. радний УНС Степан Гавриш. Він запросив до президії зборів почесного голову Округи і головної Контрольної Комісії УНС, д-ра Володимира Галана, головного секретаря дра Ярослава Падоха і гол. радного Івана Одежинського. Секретарював П. Тарнавський. Перед організаційними справами прийшла на порядок нарад громадська справа першої ваги: Катедра Українознавства на Гарвардському Університеті. Приявний на зборах голова Комісії для Фонду КУ у Філядельфії інж. Степан Чорпіта поінформував про стан збірки на Фонд й про суму, яку повинні скласти громадяни Філядельфії, а саме $80,000, і закликав до найбільше щедрої жертвенности на цю ціль. Відгукнувся на його заклик відомий у всьому УНС та серед широкого громадянства місцевий громадянин і щедрий жертводавець п. Роман Карбівник, склавши $1,000, а голова Округи С. Гавриш склав від неї сто долярів та запевнив, що всі Відділи зложуть також свої пожертви. Приявні висловили подяку п. Карбівникові і щиро ґратулювали йому з приводу його трудолюбивого ювілею 70-річчя. Голова Округи С.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Д-Р ЄВГЕН ГРИБОВИЧ ПОМЕР У МІДДЕЛТАВНІ

Мідделтавн, Н.Й. У вівторок, 26-го березня, тут помер на 50-му році життя св.п. д-р Євген Грибович, лікар у психіятричній лікарні в цьому ж місті, осиротивши дружину Настю та малолітніх дочок Меланію і Наталку. Похорон відбудеться в суботу, 30-го березня, вполудне на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку в Ню Джерзі. Працюючи професійно у віддаленні від більших осередків українського громадського життя, д-р Грибович був відомий та втішався великими симпатіями серед численних гостей Союзівки, де він з родиною проводив кінці тижня. Був членом УНСоюзу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кара за могутність

Америка дорого платить за свою могутність, і іншого виходу для неї немає. До такого висновку приходить у своїй аналізі теперішньої політичної ситуації в світі відомий журнал „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт". Для тих, які вважають, що З'єднані Стейти Америки виконують свою ролю в світі виключно з альтруїзму, така ситуація є нестерпною, і вони хочуть її змінити. Але інакше оцінюють ситуацію ті, які вважають її за історичну конечність.

Америка не є першою і, мабуть, не останньою, що мусить дорого платити за свою могутність. Дехто це називає історичним призначенням. Перед нею в подібній ситуації були Римська імперія, Великобританія, Франція, Еспанія. Але це були імперії із завойовницькими цілями, яких не має і не хоче мати Америка. Однак, вона мусить ту ціну - кару платити ради власного самозбереження і власної оборони. Тільки в наставленнях колишніх імперіялістичних потуг і теперішньої Америки є велика різниця, що коштує Америці ще більше. Поглянути б тільки на події останніх двох десятиріч. Кожному ясно, що ніхто інший, як Америка, перемогла держави осі і врятувала Західню Европу та Совєтський Союз від гітлерівської заглади. Але вона нічого не зробила і не хотіла зробити, щоб забезпечити собі будь - які користі з тієї перемоги. Після війни ЗСА знову мали абсолютну перевагу, випродукувавши атомову зброю, але й цю свою перевагу використали тільки на те, щоб стримати дальшу експансію врятованої ними у війні червоної Москви. Викравши в Америці таємницю атомової бомби, большевики почали „рівноважити" американську могутність. Безкорисливість Америки виявилася в дальших подіях: у 1950-му році в Кореї, в 1953-му році в Берліні, рік пізніше в Індокитаї, в 1956-му році на Мадярщині, в 1961-му на Кубі і тепер у В'єтнамі.

Та це далеко не повна ціна. Америка двигнула з воєнних руїн багато країн світу, в яких тепер . . . демонструють проти Америки. Чим більше Америка дає, тим більше від неї вимагають і тим менше за це вдячні.

Очевидно, що Америка платить велику ціну за свою могутність не тільки з альтруїзму, але й з конечности власної оборони. Американські вояки гинуть у В'єтнамі не тільки за права в'єтнамського народу на волю і незалежність, але й за права кожного іншого народу в світі і самої Америки, яка єдина може успішно протиставитись большевицькій загрозі. Це й є та ціна, яку Америка мусить платити за свою могутність. Іншого виходу немає.

Соцзмагання за гроші

Кожній людині, яка жила чи живе під совєтами, відомо, що так зване соціялістичне змагання — це лише одна з форм визиску трудящих державою. А що в СССР єдиним працедавцем є держава, то вона є і єдиним капіталістом, який забороняє страйки, обернув профспілки в наглядачів над робітниками, карає за невихід на працю, забороняє зміну місця праці.

Соціялістичне змагання, практиковане в СССР ось уже майже півстоліття, викликає дедалі більшу нехіть і спротив. Трудящі збагнули, що за перевиконування норм праці вони дістають від працедавця - держави лише мізерний відсоток, у той час, як держава збирає собі надприбутки. Поневолені народи у ще тяжчій ситуації: левину частину наслідків їхньої праці стягає Москва для дальшого пригнічення своїх колоній.

У соціялістичному змаганні люди на фабриках і по колгоспах мусять брати участь лише тому, що над ними стоїть партійний наглядач. Наслідки від такого змагання з-під батога — жалюгідні. Щоб зрушити справу з місця, Москва наказала своїм намісникам у „союзних республіках" видавати переможцям у змаганнях не тільки „червоні переходові прапори", а й гроші . . Так можна пояснити останню постанову ЦК КПУ, яка скасовує власну попередню постанову про „присудження перехідних червоних прапорів за вирощування високих врожаїв зернових культур", бо ніхто за такими нагородами і не думав гнатись. У найновішій постанові вже кинено реальнішу приману: до прапора для області чи району, де буде зібрано більший урожай, додано й премії грошима: в 15, 6, 5 і в 3 тисячі карбованців. Тепер „червоний прапор для областей і районів" буде переходити до переможців у змаганні не лише з пропаґандивним гаслом про комунізм, а й з реальною, хоч і невеликою, сумою. Невідомо лише, як ті суми і між ким будуть розділювати, що, власне, дістане струджений колгоспник, а що область.

Запровадження платного „соцзмагання" в СССР показує, що про „дух комуністичного ідеалізму" вже не може бути й мови: все менше таких, які навіть під примусом змагалися б за червоний прапор.

Ярослав Курдидик

ТРИ СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ

Голоси воєнних коментаторів у справах В'єтнаму в ЗСА і за кордоном можна було б поділити на три групи, залежно від пропонованих ними стратегічних можливостей.

Перша стратегічна можливість — це удар по ворогові всіми бойовими засобами, беручи до уваги навіть десант поза здемілітаризованою зоною, а далі, за згодою Ляосу, розтягнення на його терен фронту, що творив би західній фляґ для ширшого розмаху воєнних дій. Очевидно, що для цього потрібно було б додаткових 250-350 тисяч вояків і коло тисячі додаткових літаків різного бойового призначення.

Друга можливість — це ведення війни згідно з дотеперішньою стратегією, з тим, щоб для більшого успіху операцій перекинути додаткових 50-100 тисяч війська і перевести повну та безоглядну морську блокаду Північного В'єтнаму. При цьому охорону міст, як також охорону шляхів передати південнов'єтнамській армії, а американські військові з'єднання використати виключно для знищення і переслідування ворожих скупчень, головним чином у прикордонних районах.

Третю стратегічну можливість висуває окрема група, яку називають „кесанською групою". Її думки варто обговорити дещо ширше.

Члени „кесанської групи" твердять, що вони від самого початку були проти того, щоб з Кесані робити „неприступну твердиню", яка зв'язує дії малощо не одної третьої частини всієї американської збройної сили. Кесань, кажуть вони, це величезним коштом побудований міст, заякорений на піскових причілках. Кесань — це ізольована військова база, яку обороняється із чисто престижевих, а не мілітарних мотивів. Кесань міг би мати виправдання свого існування лише тоді, якби ЗСА вирішили або перенести інвазію в Північному В'єтнамі або розтягнути фронт так, щоб він включав також Ляос. Але, щоб успішно перевести такого роду задум, ЗСА мусіли б мати у В'єтнамі півтора мільйона війська.

Згадана група закидає Урядові ЗСА, що, не зважаючи на його твердження, нібито з прибуттям кожного нового підсилення спротив ворога слабшає, на ділі виходить так, що кожне нове підсилення зустрічає наростаючий спротив, і цифри вбитих та ранених зростають.

Цивільне населення, яке найбільше терпить від воєнних дій, впадає у щораз більшу апатію і, замість ненависти до комуністів за їхню жорстокість, мріє лише про закінчення війни при будь-яких умовах.

Крім того, в и х о д и т ь, що В'єтконг, навіть після величезних втрат, яких зазнав він у „новорічній офензиві", переводить нові, дошкульні рейди на американські бази, при чому вживає вже наймодернішої зброї включно з великокаліберними базуками і протитанковими стрільнами, які пробивають панцер 10-12 цалів завгрубшки.

Члени „кесанської групи" твердять, що ескаляція війни, яку пропонував генерал Вестморленд, може привести до такого напруження, при якому ЗСА будуть змушені вжити атомової зброї. В такому разі большевики напевно доставлять Північному В'єтнамові атомові стріли, якими він почне обстрілювати американські головні військові бази. Дальші наслідки цього не важко передбачити. Це був би для американців не черговий Дієнбієнфу, а справжня катастрофа, і до цього якраз змірює північнов'єтнамський головнокомандувач Джіяп.

Члени „кесанської групи" рекомендують дві крайності: або стягнути всі американські війська з В'єтнаму, або виповісти війну Північному В'єтнамові і, зосередивши у Південному В'єтнамі всю силу, при безпощадному бомбардуванні, навіть атомовими бомбами, військових та промислових об'єктів противника, добитися його капітуляції так, як то було зроблено у відношенні до Японії.

З европейських військових кіл можна почути оптимістичні твердження, мовляв, теперішнє положення Північного В'єтнаму нагадує розпучливе положення гітлерівської Німеччини наприкінці 1944 року, коли вона розпочала добре розплановану, але безуспішну „Арденську офензиву". При цьому европейські коментатори закидають американцям, що вони допустилися непрощенної помилки супроти південнов'єтнамської армії: від самого початку її недоцінювали і навіть легковажили. Цю армію, кажуть вони, не зорганізовано так, як це було зроблено від самого початку у Південній Кореї, армія якої під сучасну пору є найвартіснішим військовим альянтом ЗСА. Найкраще виявились бойові вальори південнов'єтнамської армії під час новорічної комуністичної офензиви. Вона тоді не „розсипалася", як припускали у Ганої, не перейшла на сторону комуністів, а в боях за Гуе і в численних інших акціях засвідчила свою високу відвагу і витривалість, „хоч вивінували її американці по - мачушиному"...

Згадані коментатори вважають, що ще не пізно взятися за переорганізування південнов'єтнамської армії, яка повинна перебрати на себе ту саму приблизно ролю, що її має армія у Південній Кореї.

Якщо американці поважились б залишити В'єтнам, підсумовують думки европейські коментатори, то хіба з тим розрахунком, щоб ніколи туди не вертатися. Відхід американців з того обширу був би важким ударом не лише для всієї південносхідної Азії, але й для американської позиції у світі.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Богдан Галайчук

ОСТАННІЙ ЕКЗАРХАТ

(1)

Рішенням з 8 березня Папа Павло VI створив Екзархат для українців католиків в Арґентині і призначив першим екзархом дотеперішнього апостольського візитатора, преосв. Андрія Сапеляка, титулярного єпископа Севастополю. Таким с п о с обом створено останній український екзархат — в останній країні, де українці досить численні, щоб мати окремого католицького єпископа.

Український католицький єпископат складається, як відомо, з 17-ох церковних достойників, з яких один має юрисдикцію на Україні — Верховний Архиєпископ-Митрополит, під цю пору в Римі, двох в Югославії — Апостольський Адміністратор Крижевацький (рівночасно Архиєпископ Білгороду) та Помічник А д м іністратора Крижевацького, а решта у діяспорі. З них сім в Америці і Канаді мають ступінь Єпископів (чи пак Архиєпископів - М и т р ополитів), шість інших — у Південній Америці, Західній Европі та в Австралії — Екзархів, тобто практично ступінь рівнорядний, повноважних ординаріїв для всіх українців-католиків, що живуть у даних країнах, зовсім незалежних від латинської ієрархії. Архиєпископ Кир Іван Бучко — колись єдиний на всю Західню Европу „Архипастир Скитальців", зберіг під безпосередньою юрисдикцією малі терени українського поселення в Західній Европі, після охоплення головних теренів Екзархатами. Коли йдеться про Південну Америку, то українська колонія у Венесуелі мала і ефемерна: постала вона після другої світової війни і в більшій частині відплила до Північної Америки. Немає більше де творити Екзархатів — структуру Української Католицької Церкви, мабуть, можна вважати завершеною.

Насувається питання: чому аж так пізно постав український Екзархат в Арґентині, маючи на увазі кількість українців та їхніх нащадків (100 до 180 тисяч згідно з „Енциклопедією Українознавства" проф. Євгена Онацького, 152 до 304 тисяч за новішими обчисленнями соціолога проф. Михайла Василика), та зокрема порівнюючи її з кількістю українців у Бразилії (100 до 120 тисяч за гаслом в тій самій Енциклопедії, опрацьованим ред. М. Гецом), де ще в 1951 році створено для українців окремий Генеральний Вікаріят, вже давно піднесений до гідности Екзархату. Облегшують це порівняння помічення з нашої подорожі по Бразилії в січні цього року.

У деякій мірі можна б записати це на колишній латиноамериканський підхід латинського духовенства. З економічного погляду, Віцекоролівство Ріо де ля Плято було спромішкою в еспанській колоніяльній імперії, без копалин, без плянтацій, без робочої сили (ані культурних високогірських індіян ані неґрів), тому небагато було там еспанців, а вслід за тим і метисів. Щойно після емансипації та закінчення громадянських воєн, від останньої чверті минулого сторіччя, арґентинські пампи (степи) розгорнули широкі перспективи для модерного скотарства й хліборобства і тим самим приманюють масову іміґрацію, зокрема італійську.

Ні в якій іншій країні не було такої гострої диспропорції між автохтонами й іміґрантами. Іміґрація була занадто масова, щоб можна було її сяк - так засимілювати, влити в національне корито, тому вона просто розсадила традиційну арґентинську структуру, не творячи ніякої нової на її місце. Не диво, що асиміляція іміґрантів була здавна гострою арґентинською б о лячкою, предметом поважних турбот. Ніякий уряд, дармащо не раз були тут при владі націоналісти, не вживав натиску (як, наприклад, бразилійський диктатор Варгас, що заборонив проповідувати по церквах іншою мовою, як португальською), але були зусилля сприяти асиміляції збоку громадськости, зокрема збоку духовництва.

Сьогодні це вже належить до минулого, сьогодні будують у Буенос Айресі велику церкву для еміґрантів, де зможе вести недільну шкільну кожна етнічна група, навіть найміззерніша, найслабше зорганізована, яка не вспіла стати сама на власні ноги. Тому з сьогоднішньої перспективи важко повірити, що, коли напередодні другої світової війни архиєпископ, тоді ще єпископ Кир Іван Бучко, візитуючи українців у Південній Америці, відвідав був тогочасного архиєпископа Буенос Айресу кардинала Копеля, той заявив просто: „Не потребуємо в Арґентині ніяких меншин".

Але, хоч атмосфера в Арґентині не була сприятлива, умовини були все таки куди кращі, ніж у Бразилії, за Варгасової диктатури. Коли ж, не зважаючи на згадані умовини, наша Церква розбудована в Бразилії так гарно, виходить, що причина припізнення на арґентинському терені таки по українському боці: з одної сторони у некорисному — порівнянні з Бразилією — географічному розміщенні, з другої — у недостачі духовництва.

Це занедбання духовної опіки впадає у вічі зокрема, коли порівняти українську еміграцію в Арґентині та у Бразилії. У вислідї „бразилійської гарячки" прибуло в рр. 1895-96 коло 15.000 українців, у рр. 1908-1914 майже вдвоє більше; зате між двома війнами наплив був малий — яких 10.000. Перед першою війною, головно в роках 1901-13, до Арґентини приїхало коло 10.000, у міжвоєнному часі коло 50.-000, тобто разом до другої війни українська еміґрація до Арґентини була навіть трохи більша, ніж до Бразилії.

А тепер порівняймо духовну опіку в обох країнах. Перші Василіяни приїхали до Бразилії з першою хвилею еміґрантів у 1897 році, і з того часу взялися до систематичної розбудови душпастирської мережі, так що у 1922 році було їх там уже вісім, крім трьох світських священиків, і вони охопили увесь стейт Парану, де живе львина частина українців. До Арґентини приїхали наші перші священики вже в 1908 році, але Василіяни приїхали туди щойно після першої світової війни, охоплюючи систематично провінцію Місіонес, де українці поселилися ще до першої світової війни.

(Закінчення буде)

В. Трембіцький

ГЕОГРАФІЧНЕ НАЗОВНИЦТВО НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Справа устійнення назовництва гір, рік, міст, сіл і держав дискутується в світі вже добрих 10-12 років. Ініціяторами цього важливого питання були картографи та географи. Само собою, для географів кожної нації особливо важливим є, щоб їхні національні території мали своє рідне назовництво, базоване на місцевій національній мові.

Передусім постає питання назв столиць багатьох країн світу, які протягом останніх років змініяли свої назви, а якщо й не зміняли, то у різних народів мають своєрідну вимову. Наприклад: Істанбул має на деяких мапах стару назву Константинополь, Царгород чи нову, дещо змінену Стамбул. Назва столиці Литви має декілька відмін: Вильно, Вільня, Вільно, Вільнюс (по-литовськи). Столиця Об'єднаної Арабської Республіки Каїро має також назву Каїр і арабську Ель-Каґіра.

Таким чином стоїть справа: 1) усталення самих назв, яких однаково вживали б усі народи світу та 2) фонетичної транскрипції, яка, наприклад, в Азії, в Африці та в Азії часто є англійською, французькою чи голляндською, а не сенеґальською, с о малійською, індійською чи в'єтнамською.

Ось чому Об'єднані Нації покликали для усталення географічного назовництва Картографічну комісію, що складається з експертів — мовників, географів і картографів, які спільно мають усталити географічне назовництво не лише для поодиноких країн, а й для просторів, що мають екстериторіяльне значення, тобто не належать ні до яких держав. Сюди входять простори дна морів та океанів, назви суто географічні, які не мають тіснішого зв'язку із політичними факторами. Це питання рік (Дунай, Райн), які мають багато відмінних національних назв; гір (Альпи, Карпати), височин, низовин та пустель.

Картографічна К о м ісія ОН складається з чотирьох підкомісій:

Підкомісія географічних термінів має вирішувати питання, коли дане географічне місце треба назвати „горою", коли „горбом" тому, що англійський т е р м і н „гілл" може означати підгір'я, височину, а часом і гору (в Австралії).

Окрема підкомісія повинна виготовити систему міжнародної транскрипції географічних назв. Переважає погляд, що для цього має бути вжита латинська азбука. А коли так, то як за латинською транскрипцією треба писати: Kiew, Kyiv чи Kyjiv? Odessa чи Odesa? Дехто вважає, що світове назовництво треба сперти на французьку або англійську систему писання.

Окрема підкомісія має допомагати мовознавчим комісіям окремих країн, передусім африканських, у розв'язуванні проблем назовництва шляхом дискусій.

Об'єднані Нації також мають допомагати, окремим державам відповідними дорадниками, фахівцями, які опрацьовуватимуть для них географічну термінологію і номенклатуру.

Картографічна к о м і с і я Об'єднаних Націй запропонувала всім представництвам ОН виготовити власні назовничі лексикони, які мають себе зобов'язувати в офіційному листуванні, в наукових працях, у географічних та історичних атласах.

Назовничі л е к с и к о н и (англ. газеттер) особливе значення мають для тих народів і країн, яким колоніяльні імперії накинули свої назви, вимову та систему писання.

Об'єднані Нації плянують скликати 1970 року першу міжнародну к о нференцію, яка має винести конкретні рішення бодай в основних питаннях, як назви країн, столиць, портів, рік та інших географічних об'єктів, що є важливими в міжнародних політичних, економічних і транспортових стосунках.

Київська Академія Наук мала б створити відповідну комісію в справі географічних назв для України, але, якщо проблема назовництва буде вирішуватися централізовано, тобто в Москві, то буде ще одна компромітація УССР як держави і члена Об'єднаних Націй. Це буде ще одна кривда для нашого народу, який мусів би вживати совєтської, зрусифікованої системи назовництва для своїх міст, портів, гір, рік та земель.

На тему англомовного писання хоча б назви Києва чи Львова писалося в нашій пресі багато, інтервеніювалося в цій справі у багатьох картографічних видавництвах, але звичайно результат був слабий.

Наші наукові установи, УВАН та НТШ, повинні якнайшвидше створити спільну мовознавчо - географічну комісію для виготовлення лексикону г е о г рафічних назв України та українських етнографічних просторів поза її межами. Такий лексикон мав би доповнювати і виправляти з р усифіковані чи зумисне покручені назви в совєтському лексиконі.

Справа ця незвичайно важлива. Це чи не питання нашої національної гідности, нашого обличчя на міжнародній арені. Це — справа спротиву форсованому „злиттю народів" в одному російському морі.

Ольга Приходько

ПРАДІД ІЛІЯ

Частина III

ПЕТРУША

(2)

Так урвався останній зв'язок Петруші з дитячим, десерівським світом, і вступив він в новий період свого життя.

* * *

Молодий учитель Петруші виявився дійсно надзвичайно доброю людиною, веселої, товариської вдачі. Він лише недавно був призначений до Кам'янця. Це була його перша посада по скінченні педагогічного інституту в Києві. Його помешкання було поблизу школи, внизу, за Миколаївською церквою, де він наймав у якоїсь міщанки половину хати — дві кімнати з кухнею. В світлому і досить просторому помешканні всюди було багато книжок. Це дуже подобалося Петруші. Він змалечку звик, що коли батько бере книжку в руки і кличе дітей — значить буде щось цікаве. Особливо любив книжки з картинками. Це викликало у хлопця нові уявлення, і він звичайно засипав батька питаннями.

Привівши Петрушу до свого помешкання, учитель попросив господиню, щоб приготовила обід і для хлопця. Під час обіду він весело жартував, розказував, що вдома він має малого брата та дві сестрички, що він їх звик, що у них усе бувало кілька людей, а тут йому самому дуже сумно. Ось тепер Петруша буде робити йому товариство замість малого братика.

Це все учитель говорив, щоб хлопець скорше освоївся в чужій хаті. Але й без того Петруша від першого моменту почув до цієї людини велику приязнь і довір'я. Та ласкава щирість збоку вчителя нагадувала йому батька, якого він так дуже любив і потребував. Тому він усією своєю дитячою істотою тягнувся до цього чоловіка, бажаючи виявити йому свою вдячність, свою прихильність, вдивляєся чистими дитячими очима в очі свого старшого приятеля, стараючись відгадати, чим і як може йому його потішити чи виконати якесь його бажання. Так відразу склалися їхні відносини, і такими вони залишилися ввесь час, на який доля з'єднала їх життя.

В той же день прийшов до пана вчителя гість. Ще від воріт він закричав: „Чи Олександер Петрович вдома?" Не встиг Петруша зорієнтуватись, що і як, коли гість уже був на ганку і вхопив учителя в обійми. Видно було, що це зустріч щирих приятелів. Після перших слів привітання гість зауважив Петрушу.

— А це чий?

— Тим часом мій. А взагалі наш майбутній першокласник, прошу любити та жалувати. Добряче хлоп'я, має лише вісім років, а вже потрохи читає.

— Ну, молодець! — сказав гість. — Побачимо, чи потрапить добре рахувати.

Виявилось, що цей гість також учитель і викладає в духовній школі аритметику.

Петруша трохи оторопів, хоч і цей учитель йому дуже сподобався. Називався він Василь Миколайович, а попросту ці вчителі називали один одного — Сашко та Васько. Були вони товаришами в інституті, і тут, у Кам'янці, вчили в тій самій школі. Отже, зустрівшись, зразу почали, перебиваючи один одного, розповідати про свої вакації, про Київ, про зустрічі, знайомства, про всякі події, а головно про літературу, письменників . . . Гість витягнув з кишені якусь книжку, і, вони зараз же почали її читати.

Господиня принесла вечерю, закуску. Пили чай, але Петруша то вже майже не пам'ятав: вихор вражень п р и г о л омшив сільського хлопчину, і він тихенько заснув у куточку на канапі, схиливши голову за плечима свого доброго опікуна.

Прокинувшись раненько за сільським звичаєм, Петруша із здивованням побачив себе на ліжку. Одежа його була зложена на стільці, зверху лежав приготований чистий рушник. На другім ліжку спав учитель.

Хлопчина н а в ш пиньках вийшов до кухні, вмився, вдягнувся, виглянув на двір і побачив, що самовар уже наставлений. Пооглянувся навколо, коло порога побачив малу скриньку з щітками та ваксою, почистив собі чобітки і заглянув у кімнату до вчителя. Той ще міцно спав, а коло його ліжка стояли запорошені черевики. Хлопчина узяв ті черевики і з великим задоволенням, що може чимось прислужитись, старанно виглянсував їх і якнайтихіше поставив на місце.

Тоді, уже не знаючи, що робити далі, пішов до великої кімнати і побачив на столі книжку, що її приніс учора гість. Розгорнув і почав собі помаленьку читати. Хоч російську мову добре не розумів, але вірші були написані так легко, співучо, що слова ніби самі собою складалися в гармонійні ритми. Петруша любив і відчував пісню, ритм, гармонію. Тож читав собі й читав, і ті гарні ритми бриніли йому в душі. Почав собі те повторювати, побачив, що йде воно якось само собою, і так кілька сторінок того вірша вивчив напам'ять.

Втішився з того. Вибіг на двір, а там уже сонечко таке тепле, привітне, і песик уже його знає, бігає за ним та грається. Вийшла господиня, привітався він до неї і вона до нього привітно посміхнулась, сподобався їй цей веселий хлопчина.

Тим часом чує вже Олександер Петрович його кличе:

— Де це ти, Петрушо, заподівся? Ходи скорше снідати. Треба йти до школи книжки складати.

Прибіг Петруша свіжий, веселий і, привітавшись на добридень, не зміг вдержатись і той гарний вірш якось сам собою зірвався йому з уст, як хвилі води -- раз-два-три, раз-два-три, раз-два-три . . . Олександер Петрович стояв вражений.

Звідки ця дитина з глухого села може знати ці вірші? Таж вони писані недавно, надруковані в останньому числі журналу, що вчора привіз з Києва його приятель. Крім того, хлопець ледве читає. Не міг цього збагнути. Отже запитав:

— Хто тебе, Петрушо, навчив цього гарного вірша?

— Я сам навчився.

— Коли?

— Сьогодні ранком, коли ви ще спали.

— Де?

— Та тут у кімнаті, з тої он книжки.

— Не бреши, хлопче. Негарно брехати, хіба не бачиш, як я тобі бажаю добра, як я до тебе, як до рідного брата ставлюсь?

Петруша був дуже чутливий. Цей докір і думка про те, що Олександер Петрович уважає його за невдячного брехуна, так його заболіли, що сльози бризнули йому з очей і він розгублено стояв, не знаючи, як себе виправдати, як довести, що він не бреше.

Але й Олександер Петрович трохи розгубився, побачивши, що зранив дитяче серце.

— Ну, розкажи докладно, як то все було. Усе по порядку.

Петруша розповів, як він устав, як пішов до кухні вмиватися, як чистив черевики і як, не знаючи що далі робити, пішов до великої кімнати і побачив на столі книжку, а в книжці той вірш, що йому так сподобався. Він собі той вірш читав та й читав, і отак вивчив напам'ять, тішачись, що пан учитель буде з нього задоволений.

В УКРАЇНІ ВОРОГ ПЕРЕВОДИТЬ БЕЗПОЩАДНУ РУСИФІКАЦІЮ, НИЩИТЬ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ, ПЕРЕСЛІДУЄ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ. В АМЕРИЦІ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДАЄ НЕБУВАЛІ МОЖЛИВОСТІ ВІЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ТА ВІЛЬНОЇ, ТВОРЧОЇ ПРАЦІ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ, ЯКЩО ВИКОНАЄМО НАШЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ І ДО ВЕРЕСНЯ Ц. Р. ЗБЕРЕМО 330,000 ДОЛЯРІВ. ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО, ЖЕРТВУЙМО НЕГАЙНО!

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ І ПЕРЕСИЛАТИ:
Ukrainian Studies Chair Fund
302 WEST 13th STREET NEW YORK, N.Y. 10014

ВІСТІ З ТОРОНТА

В ЧЕСТЬ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА відбулася наукова сесія, яку влаштувало Наукове Т-во ім. Шевченка, 25 лютого з нагоди подвійного ювілею Верховного Архиєпископа. Сесію, яка відбувалася в залі Святомиколаївської Р і дної Школи, при великій участі присутніх, відкрив голова НТШ — проф. др Е. Вертипорох. Прочитано чотири доповіді. О. проф. д-р Б. Липський говорив про „Деякі риси індивідуальности Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Иосифа", проф. д-р П. Біланюк — „Їх Блаженство Кир Иосиф — батько новітньої української богословської науки", мґр М. Поронюк — „Один чи два українські Патріярхати?" і д-р В. Казимира — „Наукова діяльність Блаженнішого Кир Иосифа". Цю доповідь переслано, і її прочитано.

КОНКУРС СУЖК. Управа Спілки Українських Журналістів постановила проводити щорічні конкурси на літературну і журналістичну творчість молодих до 25 років українських журналістів. Конкурс бере до уваги творчість нашої молоді, що була друкована в попередньому календарному році в українських часописах і журналах, або видана окремими виданнями. Узгляднені також твори англійською і французькою мовами з українською тематикою. Друковані матеріяли можуть надсилати редакції часописів або журналів і самі автори. Покликане Управою СУЖ жюрі вибере з-поміж надісланих на конкурс творів три найкращі з ділянок: журналістики, літературної прози, поезії. За найкращі твори будуть признані відповідні нагороди, які управа СУЖ просить жертвенних меценатів уфундувати. Реченець надсилання конкурсових творів кінчається 15-го квітня 1968 р.

ГІДНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ. Українська молодь Торонта гідно вшанувала пам'ять ген. Р. Шухевича 10 березня спільним святковим апелем, у 18-ті роковини від дня його геройської смерти. Зі своїми прапорами та знаменами під проводом своїх зверхників й виховників простору церкву с. Покрови виповнила вщерть униформована молодь Пласту і СУМ-у. Службу Божу правили: о. М. Стефанів, о. В. Жолкевич і о. д-р С. Стасів, під час якої проповідь до молоді виголосив Всч. о. М. Стефанів. По Службі Божій відправлено Панахиду за спокій душі Головного Командира УПА, ген. Т. Чупринки. Зараз по Службі Божій стрункими лавами молодь перейшла до Українського Дому при вул. Крісті, де відбувся Святковий Апель з участю: 256 членів СУМ і 212 пластунів. Під час Служби Божої і апелю було присутнє велике число громадянства. Програмою апелю проводили на переміну пластуни і сумівці. Винесені спільні резолюції підкреслюють п е реслідування української молоді в СССР, та ув'язнення 15-літнього, перед 20-ти роками сина сл. п. генерала Юрка Шухевича. Спільний Святковий Апель нашої молоді зробив на всіх незатерте враження.

ГОЛОВА П Р А В О С Л А В НОЇ КОНСИСТОРІЇ В ТОРОНТІ. 4 березня Українська Катедральна Православна Парохія св. Володимира вітала у себе голову греко-православної Консисторії в Канаді — Всеев. о. прот. Ф. Керніцького. На влаштованих з цієї нагоди зборах Всеєв. о. голова виголосив гарну доповідь на тлі історичного минулого Української Греко - Православної Церкви в Канаді, підкреслюючи її ролю у збереженні української духовости, та 50-річчя ювілейних святкувань у цьому році. Зборами проводив голова комітету по підготові 50-річних святкувань — п. Ярослав Балан. Участь у зборах брав також Архиєпископ Михаїл.

Дискусією над доповіддю та молитвою о. прот. Д. Фотія і благословенням Владики Михаїла закінчено збори.

НА ПОШАНУ ШЕВЧЕНКА. Міжшкільний Святковий Комітет влаштовує в неділю 31-го березня Концерт на пошану Т. Шевченка в залі Технічної Школи при вул. Ліппінкат. В програмі концерту беруть участь учні й учениці Курсів Українознавства всіх рідних шкіл Торонта. Початок концерту — год. 3.30 по пол. Спільні концерти наших шкіл були успішними під кожним оглядом. Сподіваємося, що так буде і цього року.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ. 6-го квітня в залі УНО при вул. Коледж відбудуться річні збори Торонтонської Округи відділів УНС. Крім звітів управи, дискусії, вибору нової управи, — слова члена Головної Екзекутиви, та намічення пляну праці, буде також святкове відзначення заслужених союзовців та округи за належне виконання своїх завдань.

ТОВАРИСЬКІ ВЕЧОРИ. Український Ресторан „Мейфер Ін", один з найкращих наших ресторанів, став „прибіжищем для всіх". Немає, здається, якоїсь поважної імпрези наших товариств, установ та організацій, щоб не проводили її в стінах гарної в українському стилі - гостинниці. Не тільки стиль, але і смачні українські страви притягають людей влаштувати там весілля, хрестини чи да родинні ювілеї. Щораз більше гостинниця набирає популярности в нашому місті Торонті. Маючи це на увазі, управа гостинниці запляновала в найближчому часі українські родинні, товариські вечори, що будуть відбуватися кожної п'ятниці і суботи, де можна буде провести час у товаристві своїх найближчих та вибрати собі українські страви за приступною ціною. Під час вечорі буде приграват українська оркестра, будуть гостинні виступи українських мистців. Для пань управа гостинниці приготовляє все свіжі рожі.

В. Ділюк

ПОДЯКА

ЗА УВАЖНЕ ЛІКАРСЬКЕ ПІКЛУВАННЯ, ОСОБЛИВО ТОДІ, КОЛИ ПЕРЕБУВАЛА Я В ЛІКАРНІ, ВЕЛЬМИШАНОВНОМУ ДОКТОРОВІ

РОСТИСЛАВОВІ ВАСИЛЬОВИЧУ СОЧИНСЬКОМУ

МОЯ СЕРДЕЧНА ПОДЯКА.

МАРІЯ СЕМЕНЕНКО

ШКІЛЬНА РАДА — УККА при співучасти УЧИТЕЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

запрошують на

ПЕДАГОГІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

що відбудеться у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

в суботу, дня 30-го березня 1968 року

о год. 4-ій по пол. в ПЛАСТОВОМУ ДОМІ при 5146 Н. 10-ій вул. (10-та і Дунканон вул.)

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ:

1. Відкриття — Директор Володимир Лотоцький;
2. Розвиток навчальної системи Келестина Френета — доповідь — д-р Марія Струтинська;
3. Природні методи навчання на основі книжки К. Френета — доповідь — п. Христина Миляп;
4. Висвітлення фільму про навчальні методи К. Френета (французької продукції з 1949 р. — американської репродукції та англомовними написами з 1951 р.);
5. Бібліографія і каталоги педагогічних книжок та фільмів — слово д-ра Петра Ісаєва;
6. Дискусія;
7. Вечеря і закінчення конференції.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

проголошує на шкільний рік 1968-69

ТРИ СТИПЕНДІЇ У ВИСОТІ

$1,000, $600 і $400

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу членам УНСоюзу, студентам акредитованих коледжів та університетів у ЗДА і Канаді, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), предмету студій та потреби фінансової допомоги.

Подання слід вносити до 31-го березня 1968 року на окремих друках, які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND
302 West 13th Street New York, N.Y. 10014

До УПРАВИ
ФОНДУ КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Доціюнюючи важливість встановлення катедр українських студій у Гарвардському Університеті та їх вартість для розвитку української науки, складаю свою пожертву на ту ціль в сумі $........

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Дня .... Підпис

Чеки виставляти на: Ukrainian Studies Chair Fund.

Конференція Українських Професіоналістів

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ють нові жорстокі репресії російського окупанта.

Після цікавої і річевої дискусії вирішено, що від Конференції Українських Професійних Академічних Організацій в Америці буде виготовлений окремий меморіял до Конференції Прав Людини, що небавом відбудеться у Тегерані, — з протестом у справі насильного русифікаційного терору і переслідування українських діячів науки, культури і мистецтва в УРСР. Меморіял цей повинен бути переданий через представництво ЗСА в Об'єднаних Націях.

У дискусії були теж висловлені та загально одобрені думки про те, що для української політичні середовища на еміграції зробили б краще, коли б припинили свої намагання капіталізувати ці глибокі національні духові процеси, які проходять тепер в Україні, — для своїх партійних цілей, — а всі заходи моральної та матеріяльної допомоги української еміграції для тих, що ставлять опір насильній русифікації України — повинні мати загально-національний характер.

Як дальший вияв протесту проти переслідувань в Україні постановлено взяти активну участь у демонстраційному пікетуванні перед будинком Об'єднаних Націй і приготовити для того вимовні транспаренти.

На порядку нарад були також справи, що заторкують становище і долю Української Католицької Церкви в ЗСА, а зокрема прикра і болюча ситуація, яка головно на тлі зміни календаря витворилася в Шикаго і призвела до жалюгідних подій, які сколихнули всю українську громаду і викликали багато нездорових емоцій. У спокійній та наскрізь повздержливій атмосфері відбулася на „гарячу" тему цікава дискусія, в якій присутні виявили щиру турботу та занепокоєння і, не зважаючи на свої особисті погляди та почування, — старалися шукати шляхів і можливостей для не такого то легкого полагодження н е щ а сливого спору.

Вже сама виміна думок на тему складних і наболілих справ нашого церковного життя — без зайвої емоційности та суб'єктивного засуджування становища одної або другої сторони, дає приклад, що до найбільше різких і глибоких конфліктів і поглядових контроверзій можна підійти спокійно, безпристрасно і в дусі взаємної терпимости. Як висновок із висловлених думок і міркувань — можна відмітити глибоку стурбованість українських інтелектуалістів ситуацією, яка витворилася у висліді може і не навмисних помилок так одної, як і другої сторони — а також і їх щиру готовість своїм авторитетом і безстороннім ставленням до справи — в якийнебудь спосіб причинитися до полагодження нещасливого конфлікту.

В дальшому були обговорені справи Фонду Катедри Українознавства та пожвавлені збірки на ту важливу ціль, для якої стільки жертвенности виявили в останньому часі якраз українські професіоналісти.

Відбулася теж виміна думок на тему конфлікту між УККА і КҐЄ, — якого досі на жаль не вдалося полагодити.

В дискусії на згадані теми і проблеми забирали голос: д-б Б. Дзерович, д-р Р. Криштальський, інж. О. Галібей, інж. О. Балабан, інж. О. Мокрівський, інж. А. Пащак, інж. Л. Пахолок, д-р Ол. Соколишин, мґр. І. Кобаса, д-р В. Вірщук, д-р С. Ворох, д-р Б. Олесницький, д-р Т. Шегедин та ін.

Секретаріят конференції

Канадійський посол І. Н. Мандзюк захищає права етнічних груп

Оттава (ОУПС). Дост. І. Н. Мандзюк, консервати в н и й посол до федерального уряду в Оттаві з Манітобської округи Маркет досі єдиний із українців — член Парляменту (й Сенату), який зайняв становище до плянованої зміни конституції в Канаді й висловився про звіт Королівської Комісії Б. & Б. Посол Мандзюк став на захист інших етнічних груп, що становлять 26% населення Канади, в тому й українців. Правильне становище, на думку посла Мандзюка, зайняв єдиний член Королівської Комісії проф. Яр. Рудницький, який „після докладних студій прийшов до висновку, що мови інших етнічних груп у Канаді повинні мати обласний статут і повинні одержати деякі конституційні гарантії.". Становище проф. Рудницького знайшло підтримку українських церковних і громадських кіл, преси й усіх, хто об'єктивно підходить до розв'язки етнічних та мовних питань у Канаді.

П'ятниця, 29 березня 1968 р.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ, НЮ ЙОРК

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧІР

Д-р Станислав СТАНКЕВІЧ — Білоруська література і Шевченко.

Віталій ЖУКОВСКАС — Шевченко в литовській поезії.

Гаріб СОЛТАН — Шевченко в літературі татарського народу.

Художнє читання творів Шевченка в білоруській, литовській і татарській мовах.

ПОЧАТОК: год. 8-ма веч.

Вшановуючи пам'ять ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

КАТЕДРАЛЬНИЙ

ХОР „БОЯН" — Диригент ІВАН ТРУХЛИЙ

відспіває в неділю, 31 березня 1968 р., о 10 год. ранку

в Катедральному Соборі СВ. ВОЛОДИМИРА при Oakley і Cortez

ШИКАГО, Ілл.

ЛІТУРГІЮ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

Після Літургії відбудеться ПАНАХИДА

ПО КОМПОЗИТОРАХ, ТВОРИ ЯКИХ Є В РЕПЕРТУАРІ ХОРУ „БОЯН".

ОЛЕКСАНДЕР ДОВЖЕНКО І ЧАРЛІ ЧАПЛІН

„Літературна Україна" з 19 березня коротко згадала про журнал для викладачів російської мови у Чехословаччині „Руськи язик", який у числі з січня 1968 р. помістив статтю В. Доскочилової про українського письменника і видатного кінорежисера Олександра Довженка. Змішуючи „грішне з праведним", авторка цінить О. Довженка і за совєтську пропаганду, і за українські патріотичні виступи, згадує і про видатний кінофільм О. Довженка „Звенигора", заборонений в СССР. Авторка, між ін., пище, всупереч твердженням Москви, що кінорежисери Айзенштейн і Пудовкін нібито були найбільшими слов'янськими (один жид, другий росіянин) кінорежисерами у світі: „1958 року в Брюселі, — пише авторка, — його ім'я було назване серед десяти найкращих кіномитців світу. А Чаплін вважає його за найкращого майстра кіна, якого слов'яни дали світові". Останній вислів суперечить офіційним московським твердженням.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ave.

У Літературно - мистецькому клюбі в Ню Йорку, 29-го березня о 8 г. відбудеться інтернаціональний Шевченківський вечір, на якому виступлять з доповідями: д-р С. Станкевич — „Шевченко і білоруська література", п-і Віталія Жуковська — „Шевченко в литовській поезії", п. Каріб Султан — „Шевченко в літературі татарського народу". Крім того, буде також художнє читання з творів Т. Шевченка білоруською, литовською і татарською мовами, в перекладах. Вечором провадитиме голова ЛМКлюбу п. Борис Ріпецький.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Найдорожчого, Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА СИНА і ШВАГРА

бл. п. інж. ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в неділю, 31-го березня 1968 року

о год. 11-ій ранку в церкві

СВ. РОДИНИ у ВАШИНГТОНІ, Д.К.

про яку Знайомих і Приятелів повідомляє

РОДИНА

В пам'ять Дорогого

бл. п. о. Каноніка **ВОЛОДИМИРА ПИЛИПЦЯ**

посилаємо 25.00 долярів

на Церкву св. І. Хрестителя в Гантері, Н. Й.

Д-р Євген ВАРВАРІВ з Дружиною

Замість квітів на могилу

бл. п. о. Каноніка **ВОЛОДИМИРА ПИЛИПЦЯ**

складаємо 15.00 долярів

на Український Католицький Університет у Римі.

Ольга і Антін ПАХОЛОК

Замість квітів на могили

бл. п. д-р **МИКОЛИ і д-р НАДІЇ МОСТОВИЧ** і їх дочки **ОКСАНИ**

зложили на НТШ, Сарсель, Франція:

Л. і І. ДУБАС, Клівленд, Огайо	$25.00
І. і Д. МИКИТА, Лорейн, Огайо	$10.00
Я. і М. СИДІР, Клівленд, Огайо	$10.00

З приводу смерти

св. п. інж. **ТАРАСА РУЩИЦЬКОГО**

складаю 10.00 долярів

на Теребовельський Збірник.

Олена КОКОДИНСЬКА

НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 5-го квітня 1968 року

о год. 7:30 веч.

в ДОМІВЦІ Т-ВА „ДНІСТЕР", 361-го ВІДДІЛУ УНС при 119 Еве. „А", між 7 і 8 вулицями в Ню Йорку

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС міста НЮ ЙОРКУ і околиці

до участи в яких запрошені Урядовці, Представники та конвенційні Делегати наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 16, 19, 46, 66, 69, 86, 88, 117, 129, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 310, 325, 327, 361, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485 і 489.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії.
3. Приняття протоколу попередніх Зборів.
4. Звіти з діяльности Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення звільнення Окружній Управі.
7. Вибір Окружної Управи та Контрольної Комісії.
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1968 рік.
9. Доповіді Головних Урядовців.
10. Дискусія та ухвали.
11. Закриття зборів.

У святочній частині Зборів відбудеться вручення почесної плякети Нюйоркської Округи за працю в 1967 р. та плякети нового члена Клюбу Заслужених Союзовців п. Миколі Хоманчукові, секретареві 5-го Відд. УНС в Асторії, й зірок заслуги давним членам Клюбу, д-рові Василеві Палідвовові і Інс. Іванові Васильшиновн.

У Зборах візьмуть теж участь

ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ.

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних Делегатів, як і інших активних союзовців, взяти участь у цих Зборах.

ПІСЛЯ ЗБОРІВ — ПЕРЕКУСКА

За Управу Окружного Комітету:

І. ФЛИС, голова — ІВАН МАЛЕЦЬ, секретар

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що у вівторок, 26-го березня 1968 року, після довшої недуги відійшов у Вічність на 50-му році життя наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

БЛ. П.

Д-р Євген Грибович

лікар психіятричної лікарні в Міддлетавні, Н.Й.

ПАНАХИДА за спокій душі Покійного — в середу, 27-го березня, о год. 8-ій ввечері в похоронному заведенні Hafbrouck при 208 North Street в Міддлетавні.

ПАРАСТАС у тому самому місці та в тій же годині у четвер, 28-го березня.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 30-го березня 1968 року на Український Цвинтар в Баунд Бруку, Н. Дж., о год. 12-ій в полудне. Там же в каплиці попереднього дня, в п'ятницю, 29-го березня, будуть відправлені ПАНАХИДА і ПАРАСТАС.

У глибокому смутку:

НАСТЯ — дружина
МЕЛАНІЯ і НАТАЛІЯ — доні

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

НЮ ЙОРК „В ОБОРОНІ НЕСКОРЕНИХ"

Ню Йорк. — В неділю 24-го березня ц.р. о 5 год. по полудні у великій залі Українського Народного Дому заходами Організацій Українського Визвольного Фронту відбулось віче під кличем „В обороні нескорених". Віче проводив голова ГУ ООЧСУ мґр І. Винник, який в імені ОУВФ привітав присутніх і промовців. В президії були: голова Союзу Українських Політичних В'язнів мґр Е. Лозинський і голова ГУ СУМА мґр Е. Гановський. З доповідями виступили: проф. С. Горак — „Історична дійсність і УССР" і д-р М. Кушнір — „Ситуація в Україні і еміграція". По доповідях відбулась дискусія, в якій взяло участь кілька осіб. Відчитані мґр І. Винником резолюції схвалено одноголосно. Присутніх було бл. 400 осіб. Віче закінчено відспіванням „Не пора".

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ

Краєва Управа Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви повідомляє, що в суботу, 30 березня, в Ню Йорку, в готелі Пен Гарден при 7 авеню і 31 вулиці, о 12-й г. дня відбудуться річні Загальні Збори Товариства, згідно з приписами статуту.

ДВІ ДОПОВІДІ В УВАН

Ню Йорк. — Інститут Шевченкознавства влаштовує Шевченківську Конференцію, з доповіддю проф. Володимира Міяковського: „Той, хто поховав Шевченка на Чернечій горі, (Г. Честаховський), у неділю 31-го березня, о 5-ій год. дня в будинку Академії. А в суботу 30-го березня, о г. 6-й — наукове засідання Відділу фізико - хемічно - математичних та технічних наук, з доповіддю проф. Миколи П. Зайцева: „До характеристики сучасного хемічного промислу в Україні".

ОДНОДЕННА ВИСТАВКА КАРТИН Б. БОЖЕМСЬКОГО

Ірвінґтон. — Нюарк і околиця мають змогу вперше познайомитись із творчістю відомого мистця Богдана Божемського. Виставка картин його відбудеться в неділю 7-го квітня, в Народнім Домі при 140 Проспект Аве. в Ірвінґтоні, лише від год. 4-ої до 8-ої веч. Вступне слово виголосить проф. Дам'ян Горняткевич.

Філядельфійська Округа УНС відбула...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Гавриш склав справоздання з праці Округи в минулому році та в перших місяцях цього року. Він склав признання Відділам за пророблену працю, зокрема за те, що всі вони придбали нових членів, без вийнятку, а Відділів має Округа 38. Округа здобула найбільше число членів в 1967 й тому заслужила собі на почесну плякету першуна УНС. Голова дякував поіменно тим, які найбільше причинилися до цього успіху та щиро привітав нових діячів Відділів, яких обрано на різні пости в цім році. Потім він намітив цьогорічну працю й зокрема спинився над недалеким концертом для відмічення 75-річчя „Свободи", в якому візьмуть участь оперні співаки Ія і Любо Мацюки та ред. А. Драган, який виголосить ювілейну промову.

Доповідь про ювілейні завдання УНС та зокрема переможної філядельфійської Округи виголосив гол. секретар д-р Ярослав Падох. Він підмітив потребу чимраз глибше опановувати знання життєвого забезпечення, його соціяльне й економічне значення, зокрема його ролю, як засобу інвестиції й будування майбутньої долі родини, без чого УНС не зможе успішно конкурувати з великим асекураційним бизнесом. Далі підмітив потребу систематичної праці й переводжування в життя окремих акцій, як збільшення сум забезпечення членами УНС, забезпечення усіх дітей союзових родин, поширення нових грамот, які мають широку популярність в світі, й добре познайомлення із забезпеченевим „товаром", який дає членам УНС, найкращої якости й за найнижчу ціну. Потім доповідач поґратулював Окрузі та її найбільш заслуженим діячам, а саме І. Одежинському, С. Гавришеві, інж. М. Ничеві й інж. Т. Тещукові, які здобули велике число членів і стали членами Клюбу Заслужених Союзовців. Він вручив голові Округи плякету для Округи, й новому членові Клюбу інж. Т. Тещукові плякету члена Клюбу. Інші давні члени Клюбу дістали додаткову зірку на свої плякети, деякі, як С. Гавриш і І. Одежинський, вже вшосте, тобто від початку Клюбу. Окремо він подякував Окрузі за предбання вже в 1968 р. кругло сотні нових членів. Після доповідей відбулася дискусія, в якій забирали голос пп. І. Ракочий, М. Глова, інж. І. Скіра, інж. Т. Тещук, С. Лупацій, В. Новак, М. Петрів, мґр М. Ковальчук, мґр І. Скочиляс, інж. М. Нич, Р. Карбівник, інж. Б. Одежинський, гол. радний І. Одежинський та С. Гавриш. Порушено ряд важливих справ, організаційних й загальних, як стипендій, об'єднання українських Союзів, збільшення передплатників „Свободи" й обов'язкової передплати усіми членами УНС, зусстрічі союзовців з ширшим громадянством й чимало інших.

Після цього голова Контрольної Комісії УНС, д-р В. Галан, поінформував приявних про свою поїздку до Бразилії і Арґентини й можливості поширити на ці країни забезпеченеву працю УСС, чого наші громадяни там собі бажають. Його побут у цих краях дав йому змогу дослідити правні та фактичні умови такої праці.

На зборах приявні секретарі склали 20 аплікацій нових членів, а інж. М. Нич заповів переслання до кінця місяця більшого числа придбаних ним членських аплікацій. Після зборів відбулася нарада екзекутиви Окружного Комітету. В зборах взяли участь численні делеґати 21-го Відділу Округи.

КОМСОМОЛЬСЬКА МОЛОДЬ НЕ ЦІКАВИТЬСЯ КОМСОМОЛОМ

Щоб учитись у середній і особливо у вищій школі, треба мати кандидатові не лише добрі оцінки, а й комсомольський квиток. Але після навчання, коли „потреба" в тому квитку менша, молодь в багатьох випадках не поспішає зголошуватись до секретарів комсомолу. Газета „Молодь України" з 22 березня наводить такий приклад, критикуючи, звичайно, молодь: „Торік у Луганську закінчило школу 2472 чоловік, з них — 2241 комсомолець. А в технічних училищах заводу серед випускників 95 процентів членів ВЛКСМ. Тому нас здивувало відкриття: лише трохи більше половини молодих луганських тепловозобудівників — комсомольці. Найбільш молодіжним, наприклад, вважають на заводі цех холодного штампування і металоконструкцій: тут працюють близько 700 юнаків і дівчат. Та лише 206 серед них — члени комсомолу".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Посмертні згадки

КАМЕНЮК ІЛІЯ, член Т-ва Укр. Січ — 39 Відд. УНС в Сиракюзах, Н. Й., помер 27 січня 1968 р. по тяжкій хворобі. Нар. 19 травня 1895 р. в с. Котузів, пов. Підгайці, а в ЗСА прожив 56 р. Це один з піонерів, який організував церковне і громадське життя укр. громади. В союзовій праці вже в молодих роках брав участь, займав довгі роки пост секретаря і касира, і завдяки Покійному родина Каменюків творить велику союзову родину в нашому Відділі. Ревний парохіянин укр. кат. церкви св. І. Хрестителя, фундатор УНДому та довголітній член ОДВУ, сталий платник УНФ до УККА. Полишив у великому горю дружину Теклю, дітей: Михайла, Мільдред, Степанію та Іванну, синову Гелен, зятів і 9 внуків та сестру Анну Ваґа, багато односельчан та родину в рідному краю. Похорон відбувся 30 січня 1968 р. з пох. заведення до Церкви, а опісля на Вічний Спочинок на цвинтар кат. церкви св. І. Хрестителя. Над могилою прощали Покійного п. О. Шмокалюк, від УН-Союзу, п. І. Пігуляк від УН-Дому й мґр. М. Середович від ОДВУ. Службами Божими, цвітами та численною участю в похоронних обрядах віддали останню пошану Покійному — родина, представ. Організацій, приятелі, односельчани та союзовці.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

АНАСТАЗІЯ Н. КАЛИНИЧЕНКО, з дому Єременко, довголітня членка 238 Відд. УНС Т-ва ім. Є. Коновальця в Бостоні, Масс., померла після довгої і важкої недуги на 62-му році життя. Полишила в смутку мужа Миколу і дочку Іину Блинов та одну внучку Наталію. Покійна нар. в Сумах, на Україні. Тіло Покійної відпроваджено на Вічний Спочинок з укр. правосл. церкви св. Андрія на цвинтар у Форест Гіллс, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Анна Ремик, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 7-го КВІТНЯ 1968 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд. від год. 11-1 по пол. в церковній залі св. Йосафата, при 5720 Стейт Рд. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

НЕДІЛЯ, 14-го КВІТНЯ 1968 р.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Українській Залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Еве. Проситься членів прибути і вирівняти свої довги. П. Янковський, предс., М. Куць, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. На річних зборах Т-ва Дністер — 430 Відд. вибрано Управу в такому складі: пред. інж. В. Шиприкевич, 1006 Chelten Ave., Phila., Pa. 19126, заст. предс. проф. М. Остапяк, 7245 Dungan Rd., Phila, Pa. 19111, секр. п. О. Вакай, 864 N. 21st St., Phila,, Pa. 19130, CE 2-1960, скарбник п. М. Тимків, 4015 N. 8th St. Phila., Pa. 19140. Конт. Комісія: п. Н. Сум, 4523 N. 15th Street, Phila., Pa. 19140, ред. О. Тарнавський, 4626 N. 13th St., Phila., Pa. 19140, д-р І. Скальчук, 831 N. 21st Street, Phila., Pa. 19130. На заст. секретаря кооптовано п. І. Книгиницького, який розпочав практику обов'язків секретаря — 5821 N. Marshall St., Phila., Pa. 19120. Збірка вкладок, як і полагоджування інших союзових справ відбуватиметься, як і до тепер: кожної другої неділі в „Тризубі"; кожної третьої неділі в Укр. Клюбі при Френклін вул. і кожної третьої суботи в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. Окремих щомісячних оголошень про збірку вкладок в „Свободі" подавати не будемо. — О. Вакай, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Розшуки

Пошукується **ЯРЕМИЧ МАРІЮ ТЕОДОРІВНУ** по мужу **БАНДАРУК**, нар. в Станиславові 1895 р. Виїхала до Америки в червні 1914, проживала ввесь час в Ню Йорку. Пошукує сестра **КУБАЙ АННА ТЕОДОРІВНА**. Хто знав би про неї, або вона сама, просимо писати на адресу:
Thomas Podola
235 N. Aldine
Park Ridge, Ill. 60068

Пошукується братів на ім'я **ОЛЕКСА і СЕМЕН ЛИНДА** які бувши ще малими дітьми виїхали разом із родичами до Америки. Їхній тато Ілько, проживав на Жджерецій колонії на Волині. Хто знав би про них, або вони самі, прошу писати на таку адресу:
Ксеня Клабан
1813 Main Street
Aliquippa, Pa. 15001

ТАРЗАН, Ч. 5973. Турбується красою обличчя!

Коли смеркалося, кінова трупа вирішила таборувати. — Жахлива гаряч! — нарікала Айві Вайнс. — Вона нищить мою краску лиця!

— То - то, княжно — сказав Жуков в доброму настрою. — Ви ж знаєте, що ніщо не може спотворити краси вашого обличчя.

Айві зітхнула з самовдоволеною сатисфакцією. — Так, очевидно, мій дорогий... Ви направду маєте слушність.